

Communicatie/beleidsplan 2017-2021

Nederlandse Beroepsvereniging voor Doula's (NBvD)

De NBvD staat voor het waarborgen van de kwaliteit en de continuïteit van de persoonlijke begeleiding van de zwangere vrouw en haar partner voor, tijdens en na de bevalling in Nederland.

De NBvD stelt zich daartoe de volgende doelen:

- Versterking van de positie van de doula
- Bijdragen aan de ontwikkeling en deskundigheidsbevordering van doula's
- Bijdragen aan de professionalisering van doula's
- Het optreden als representatieve organisatie van doula's
- Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de bij haar aangesloten doula's

In dit communicatieplan komt het volgende aan bod:

1. Waarom dit communicatieplan?
2. Stip op de horizon: visie en missie
3. Plaats van de doula in de 'zorgketen'
4. De kernwaarden en -kwaliteiten van een NBvD-doula
5. Van kernwaarden naar communicatieplan
6. Slotwoord

1. Waarom dit communicatieplan?

De doula neemt een bijzondere plaats in de geboortezorg in. In verschillende regio's wordt door gynaecologen, verloskundigen, kraamverzorgenden en doula's in meer of mindere mate samen gewerkt. Het is belangrijk dat de doula in Nederland haar plaats binnen de geboortezorg nadrukkelijker gaat innemen en het helder is dat de doula een aanvulling is op de zorgverlening van andere professionals. Het uitgangspunt van de doula is **ALTIJD** de zwangere vrouw. Zij is haar opdrachtgever/cliënt en deze relatie komt altijd op de eerste plaats.

De doelstelling van dit communicatieplan is om de zichtbaarheid, herkenbaarheid, inzetbaarheid en bekendheid van de NBvD-doula in Nederland te vergoten én dat de betrokken partners in de ketenzorg (verloskundigen, gynaecologen, kraamverzorgenden) over de juiste informatie beschikken over welke bijdrage een NBvD-doula kan leveren in de geboortezorg. Nevendoelstelling daarbij is dat de meerwaarde van de doula bij een bevalling voor de zwangere vrouw zichtbaar, herkenbaar en vooral gewenst wordt.

Verder is dit communicatieplan bedoeld om de communicatie tussen NBvD-leden onderling te vergroten, te stimuleren, te ondersteunen en te faciliteren om een sterke NBvD-ledencommunity te realiseren waarbinnen vertrouwen, samenwerking, eigenheid, verbinding en versterking centraal staan.

De NBvD bestaat voor en dankzij haar leden. Zij is zo sterk als haar leden haar maken, het is "van doula's voor doula's". De NBvD is een vereniging die de input, feedback, medewerking en ondersteuning van haar leden nodig heeft en waardeert, zodat zij voor al haar leden nu en in de toekomst die beroepsvereniging kan zijn die de doula optimaal ondersteunt, inspireert en doet groeien.

In dit communicatieplan wordt gesproken over "de zwangere vrouw", waar nodig kan dit begrip natuurlijk ook gelezen worden als "de zwangere vrouw, haar (eventuele) partner en haar naasten".

2. Visie en Missie NBvD

Het bestuur wil namens de NBvD de belangen van de professionele doula's in Nederland behartigen. Daartoe stellen zij in overleg en namens de leden het beleid op van de NBvD en dragen zij zorg voor de uitvoering van dit beleid. Het bestuur kan niet alle werkzaamheden zelf uitvoeren, dus zij zijn ook verantwoordelijk voor het activeren van de leden, aansturen van de commissies en begeleiden van de regio's.

Omdat de doula nog steeds zélf door de klanten betaald moet worden, zijn zij het waar we ons op richten qua vergroten van naamsbekendheid, Daarnaast willen we de doula vertegenwoordigen in gesprekken met verzekeraars en mogelijk ook ketenzorg. Dit om te zorgen dat het gesprek over de positie van de doula gevoerd wordt. We streven ernaar dat de doula gekend wordt onder haar klanten en haar plek in de zorg kan innemen en de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van haar rol behouden kan worden.

Visie:

We staan ervoor dat elke vrouw (en partner) die gesteund wil worden door een professionele doula vooraf informatie en ondersteuning krijgt en tevreden op haar bevalling kan terugkijken, op welke manier zij dat ook wil. De NBvD ziet erop toe dat haar leden zich blijven ontwikkelen, professionaliseren en kwalitatief hoge zorg kunnen blijven bieden aan hun klanten.

Missie:

De NBvD is een kritische, pro-actieve en goed geïnformeerde beroepsvereniging, die de belangen behartigt van de professionele doula. Het doel van de vereniging is het waarborgen van de kwaliteit en continuïteit van de persoonlijke begeleiding van de zwangere en haar partner, voor tijdens en na de bevalling in Nederland door kwaliteits- en deskundigheidsbevordering van de doula's.

3. De plaats van de doula in de geboortezorg

De doula geniet een redelijke bekendheid onder zwangeren en zorgprofessionals. De doula wordt helaas nog nergens genoemd binnen samenwerkingsverbanden, geboorteketens of in richtlijnen voor continue ondersteuning. Eén van de redenen die bij het College Perinatale Zorg genoemd wordt voor het niet betrekken van de doula, is omdat deze niet wordt vergoed door verzekeraars. Er zijn ook geen criteria vastgesteld omtrent de indicering van een doula.

Onder geboorteprofessionals zijn inmiddels niet veel mensen meer die nooit van een doula gehoord hebben. Helaas is het echter wel zo dat nog maar weinig professionals een doula aanraden. Ook zijn er die een doula afraden of overbodig vinden. Er is over het algemeen wel meer aandacht voor de continue ondersteuning van de zwangere vrouw bij de baring. Er zijn momenteel iets minder dan 100 actieve doula's in Nederland. Gezamenlijk ondersteunen zij jaarlijks bij ongeveer 0,7% van de bevallingen in Nederland. Ondanks dat zien zorgprofessionals tot nu toe geen reden de doula ergens in op te nemen.

Door de toename van goed geïnformeerde aanstaande ouders, die belang hechten aan keuzevrijheid en goede voorlichting om hun eigen keuzes te kunnen maken, zal ook de behoefte aan de doula toenemen. Daar de meeste verloskundigen niet aan de gewenste continue ondersteuning tegemoet kunnen komen (mede door de toegenomen geprotocolleerde zorg die vanuit de VSV's en ketenzorg gevraagd wordt) en de vervroegde partus assistentie geen keuzevrijheid noch ondersteuning en informatie vooraf biedt, zal de rol van de doula gewenst blijven en groeien. De grotere financiële stabiliteit van de gemiddeld oudere cliënten zorgt dat de betaling van de doula (ook als er geen mogelijkheid blijkt een tegemoetkoming in de kosten van de begeleiding middels de verzekering terug te krijgen) voor minder mensen een te grote barrière is een doula in te huren.

4. De kernwaarden en -kwaliteiten van een doula die lid is van de NBvD

De NBvD-doula onderschrijft en voldoet aan de kernwaarden en -kwaliteiten van de NBvD zoals die hieronder beschreven worden.

De kernwaarden en -kwaliteiten hebben als doel:

- dat de zwangere zich ondersteund weet en voelt door de doula
- dat de zwangere kan bevallen in een liefdevolle, ondersteunende omgeving
- dat de zwangere de regie blijft houden tijdens de bevalling, in zoverre dit gewenst en haalbaar is voor haar
- dat de zwangere (zoveel als mogelijk) positief terugkijkt op de bevalling
- dat de zwangere gesteund wordt door de doula in de communicatie met andere zorgverleners, indien van toepassing
- dat de zwangere gesteund wordt door de doula als er een 'gat' in de zorg wordt ervaren (bijvoorbeeld in het zoeken naar oplossingen)

Kernwaarden

De volgende kernwaarden zijn geformuleerd voor de NBvD-doula:

1. Continue begeleiding

De doula geeft continue fysieke, emotionele en praktische begeleiding tijdens de bevalling. Dit is de allerbelangrijkste pijler van de doula, het is de fundering van het beroep. In Nederland worden verschillende kaders gehanteerd over wat continue begeleiding is (bv. continuïteit van zorg / continuïteit van zorgverlener). De NBvD en de doula's die hierbij aangesloten zijn, verstaan onder continue begeleiding:

De doula komt wanneer zij gevraagd wordt te komen en zij blijft tot een nader te bepalen tijd na de bevalling. Tijdens de actieve fase bevalling gaat zij niet weg en als zij een pauze nodig heeft, is deze idealiter niet langer dan 20 minuten. Zij draagt de zorg voor haar cliënte niet over aan een andere doula tijdens de bevalling. De doula gaat mee vanuit de thuissituatie als de bevalling verplaatst wordt; ook als de bevalling uiteindelijk met een keizersnede plaatsvindt, gaat de doula zoveel mogelijk met ouders mee. Waar mogelijk is doula, op verzoek van de zwangere, aanwezig in de OK en/of in de verkoeverruimte.

De keuzes, wensen en (zorg)vraag van de cliënte hierin is leidend. De doula dient zich te realiseren dat er factoren zijn die van invloed kunnen zijn op de zorgvraag van de cliënt t.a.v. de continuïteit van zorg, zoals.

- of de bevalling niet te lang duurt voor de doula (haar fysieke gesteldheid, thuissituatie, andere cliënten)
- of de doula beschikbaar is en blijft bij het voeren van een duo (of meer)-doulapraktijk
- of en wanneer de doula niet ikbaar is wegens vakantie, feestdagen, en andere verplichtingen

De doula zal van te voren dergelijke factoren bespreken, zodat de cliënt a) op de hoogte is van deze omstandigheden b) zich hierop kan instellen en c) in de gelegenheid wordt gesteld om eventueel een doula te vinden die meer bij haar wensen aansluit

2. Vrije keuze

Over het algemeen is de doula gekozen door de zwangere vrouw. Zij kiest haar meestal op basis van een kennismakinggesprek. Hierin is het belangrijk dat de doula open is over de diverse opties die de betreffende doula biedt (hoe haar basispakket eruit ziet, welke eventuele specialismes ze heeft, welke talen zij spreekt) zodat de zwangere een eerlijke mogelijkheid heeft om te kiezen welke doula zij het liefst bij haar zwangerschap en geboorteproces wil betrekken. Door de kennismakingsgesprekken en de openheid over de diverse opties die de betreffende doula te bieden heeft, heeft de zwangere vrouw een eerlijke mogelijkheid om te kiezen welke doula zij het liefst bij haar zwangerschap, geboorteproces en -reis wil betrekken. Soms kan duidelijk worden dat de zwangere baat zou hebben bij een doula die andere specialismen/inrichting van zorg/taal/achtergrond heeft. De NBvD moedigt haar leden aan andere doula's aan te bevelen, en/of te verwijzen naar het overzicht van doula's op de NBvD website mocht die situatie zich voordoen.

In het geval van een klinische doula (doula in dienst van het ziekenhuis) is deze vrije keuze beperkter aanwezig: zwangeren hebben de keuze om wel of niet gebruikt te maken van de beschikbare doula. Er is minder keuze ten aanzien van welke doula de zwangere bij haar bevalling wil.

3. Vertrouwensrelatie

In een aantal bijeenkomsten voorafgaand aan de bevalling wordt in relatief korte tijd een vertrouwensrelatie opgebouwd. Deze komt mede zo snel tot stand omdat de zwangere weet dat de doula haar wensen en behoeften te allen tijde voorop stelt: de doula is een zelfstandig professional, die niet in dienst is van een organisatie of instantie, maar wordt ingehuurd door de zwangere zelf. Omdat de doula expliciet geen medische zorg verleent, gaat het hier over een vertrouwensrelatie op een ander niveau. De vertrouwensrelatie die ontstaat tussen de doula en de zwangere vrouw is van onschatbare waarde. De doula zal deze vertrouwensrelatie onder geen beding in gevaar brengen. De zwangere vrouw moet er altijd op kunnen vertrouwen dat de doula aan haar zijde is om haar te ondersteunen in haar zwangerschap en geboorteproces/-reis.

Onderdeel van die vertrouwensrelatie is het bewaken van de **privacy** van de zwangere. De doula wisselt geen informatie uit met andere professionals, tenzij zij expliciete toestemming heeft van haar cliënte. Bij het inschakelen van een back up doula wordt duidelijk gemaakt dat het uitwisselen van informatie daar onderdeel van is. Ook onthoudt de doula zich van uitingen op social media over de bevalling / begeleiding die teruggeleid kunnen worden op een specifiek persoon, Zij is hier eerder meer dan minder terughoudend in.

Mocht er in een uitzonderlijk geval, waarin bijvoorbeeld de cliënt een gevaar is voor zichzelf of de baby, wat waargenomen wordt door de doula, behoefte zijn om met iemand te praten/overleggen dan is daartoe een vertrouwenspersoon binnen de NBvD aangesteld.

4. Informereren, informed consent en rechten van de vrouw

De doula heeft een belangrijke functie als het gaat om het informeren van de zwangere ten aanzien van de verschillende opties in de zorg/verlening. Zij heeft kennis van de (geboorte)zorg in de regio waarin zij werkt.

De doula is op de hoogte van de rechten van de vrouw tijdens zwangerschap en bevalling, waaronder het recht op lichamelijke integriteit en recht op informed consent. Zij informeert de zwangere dat zij het recht heeft zelf haar beslissingen te maken over de zorg die zij wilt ontvangen. De informatie die de zwangere nodig heeft een geïnformeerde keuze te maken, mocht zij dat willen, vindt ze op verschillende plekken, onder andere bij haar zorgverlener. De doula kan wijzen op plekken waar informatie te vinden is (betrouwbare websites, boeken, ander informatiemateriaal). Het moet duidelijk zijn dat de doula geen (ongevraagde) (medische) adviezen geeft.

De doula raadt haar cliënte in het algemeen aan een geboorteplan te maken, die de wensen en keuzes bevat die de zwangere heeft ten aanzien van de zorg die zij ontvangt van haar zorgverlener. De doula kan het geboorteplan, indien van toepassing, onder de aandacht brengen van de zorgverlener. Indien de zorgverlener een behandeling/interventie voorstelt waarbij:

- geen toestemming van de vrouw wordt gevraagd
- én in het geboorteplan staat dat de vrouw te allen tijde haar recht op informed consent wil uitvoeren
- én/of het een advies/behandeling/interventie betreft waarvan in het geboorteplan staat dat de cliënte geen toestemming geeft

kan de doula de communicatie hierover tussen cliënt en haar zorgverlener faciliteren.

Kernkwaliteiten

De volgende kernkwaliteiten zijn geformuleerd voor de NBvD-doula:

5. Maatwerk

Iedere doula heeft 'tools' waarmee zij haar cliënten kan ondersteunen. Deze tools kunnen per doula verschillen, afhankelijk van welke aanvullende specialismen een doula heeft. Welke tools zij inzet doet zij in samenspraak met de zwangere vrouw, ook bespreken zij samen hoe de doula aanwezig is bij de bevalling (meer of minder hands on/de partner actief betrekken etc).

Elke zwangere heeft andere wensen ten aanzien van haar bevalling (thuis/ziekenhuis/pijnbestrijding/badbevalling etc). De voorgesprekken zijn belangrijk om inzicht te krijgen in die wensen. De doula zal haar begeleiding daarop afstemmen. De doula stemt haar zorg verder af op de persoonlijke omstandigheid van de zwangere, waarbij haar achtergrond/cultuur een factor kan zijn.

6. Deskundigheid

De doula is tijdens de baring afgestemd op de zwangere en zij is sensitief voor tekenen die zich voordoen tijdens een baring die een bepaalde ondersteuning vragen. Daarmee is de doula in staat om de zwangere vrouw te ondersteunen en aan te voelen wat er op een bepaald moment nodig is. Juist doordat de doula geen medische verantwoordelijkheden heeft en geen medische handelingen verricht, kan zij zich volledig richten op de emotionele, psychische en fysieke ondersteuning, die bijdraagt aan het baringsproces. De doula heeft daarbij kennis rondom het medische begrippenkader en beleid. Daarnaast heeft zij kennis over zaken rondom

zwangerschap en geboorte. Zo kan zij de zwangere ondersteunen bij het formuleren van vragen aangaande haar zorg, of (meer) uitleg geven wanneer iets niet helemaal duidelijk is.

7. Kwaliteit en professionele ontwikkeling

De kwaliteit en professionele ontwikkeling van de doula zijn een voorwaarde om lid te kunnen worden en te blijven van de NBvD. Doula's aangesloten bij de NBvD zijn opgeleid door opleidingsinstituten die erkend zijn door de NBvD. Dit zijn:

- o Doulaopleiding Utrecht
- o JJ Doula Training (Amsterdam)
- o Doulaopleiding In Bloei (Rotterdam)
- o DONA International
- o Childbirth International

Doula's niet beschikken over een diploma van een erkende opleiding, maar die wel veel ervaring hebben, kunnen via een strikte aanmeldingsprocedure worden toegelaten als lid van de vereniging. Bij toelating tot de NBvD heeft elk lid heeft een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overlegd.

Om lid te blijven moet de doula elk jaar minimaal 3 bevallingen begeleiden, hiertoe vult zij het bevalregister in. Daarbij moet de doula 8 bijscholingspunten behalen. Hiervoor zal de NBvD zoveel mogelijk ondersteunende cursussen, workshops, lezingen, opleidingen of andere leertrajecten beoordelen en kenbaar te maken aan de leden, dusdanig dat iedere NBvD-doula verschillende mogelijkheden heeft om zich te blijven ontwikkelen op een manier die bij haar past.

De doula erkend het belang van het hebben of ontwikkelen van kwaliteiten als empathie, geduld, respect, kalm aanwezig zijn, invoelend zijn en communicatieve vaardigheden en weet dat zij in grote mate bijdraagt aan het creëren van een liefdevolle, respectvolle en rustige omgeving voor de zwangere om in te baren. De doula geeft geen medische adviezen en verricht geen medische handelingen.

Onderdeel van de kwaliteitsbewaking is het hebben van een **klachtenprocedure**. Mocht een zwangere of een zorgverlener een negatieve ervaring met een NBvDdoula hebben, is het van belang dat zij (weet dat zij) een klacht in kan dienen bij de beroepsvereniging. Op deze manier kan de NBvD bijdragen aan het verbeteren van de zorg die de bij haar aangesloten doula's verlenen. De NBvD raadt haar leden aan dit in hun contract op te nemen.

8. Professionaliteit

Professionaliteit uit zich in hoe de doula zich verhoudt tot haar (potentiële) cliënt, andere (geboortezorg)professionals en collega's. Professionaliteit is in het belang van de cliënt: het creëert vertrouwen bij cliënten en collega-zorgverleners en draagt bij aan het bekend worden en het belang van de rol van de doula. Om een sterke beroepsgroep te creëren is het nodig om als doula van de beroepsvereniging een professionele, deskundige en kwalitatief hoogstaande praktijk te hebben. We kunnen professionaliteit uitsplitsen in de volgende deelgebieden:

1. Hoe verhouden doula's zich tot cliënten?

De professionaliteit uit zich onder andere in:

- o het hebben van een contract
- o het zich houden aan afspraken (vastgelegd in contract en verwoord in het geboorteplan)

- duidelijkheid over wat de doula aanbiedt (kennis, expertise en specialiteiten)
- duidelijkheid over tarieven en financiële afspraken/voorwaarde
- bereikbaar zijn (zowel voor vragen tijdens de zwangerschap als oproepbaar in de on-call periode)
- het regelen van een back-up (indien gewenst)
- zorginhoudelijk als praktische afspraken (bv over de on-call periode, de cliënt-load van de doula, eventuele uren-clausule, wanneer inschakelen back-up, bereikbaarheid, wat te doen als zij haar doula niet kan bereiken)
- waarborging privacy
- waarborging hygiëne (vooral goede handhygiëne) tijdens zwangerschap, bevalling en kraambed
- bewaken van grenzen en professionele distantie
- verhouding tot andere mensen rondom de cliënte - partner / moeder / vriendin(nen): de doula is tijdelijk - de relaties die de zwangere heeft met haar (directe) omgeving zijn dat niet. De doula is respectvol naar een ieder; alleen op aangeven van cliënte neemt zij eventueel een actieve houding in, in zoverre dat gepast en haalbaar is.
- doula neemt niet de rol van de partner (of ander familielid/vriendin) over (behalve als dat de expliciete wens is van de cliënte - dat dan ook opnemen in het geboorteplan / dat andere zorgverleners dat weten)

2. Hoe verhouden doula's zich tot andere zorgverleners?

Als doula zijn we ons bewust van de overlap van ons werk met dat van de andere (geboorte-) zorgverleners. De doula aangesloten bij de NBvD draagt de kernwaarden en -kwaliteiten actief uit en werkt inclusief en respectvol samen met een ieder die bij de zorg van de zwangere betrokken is. Zij is:

- respectvol
- inclusief
- communicatief
- gelijkwaardig
- zich bewust van de steriele omgeving waarin soms gewerkt wordt en zorgt dat zij die niet verstoord
- zich bewust dat zij in een team werkt met anderen
- bereidt en in staat om - indien nodig - uitleg te geven over wat ze doet (of juist niet) en waarom
- in staat om de communicatie tussen de cliënte en de andere geboortezorg professionals te bevorderen: een goede relatie met haar zorgverleners tijdens de baring is zeer belangrijk voor de zwangere.

3. Hoe verhouden doula's zich tot hun (NBvD-)collega's?

Een collegiale en tolerante houding naar elkaar is belangrijk voor het bekend maken, uitbouwen en verankeren van de professie in Nederland. De NBvD gelooft dat er 'een doula voor iedereen' kan zijn: zoveel als mensen verschillen, zoveel verschillende doula's zijn er, die de zwangeren in Nederland kunnen bedienen. Ook als we het niet met elkaar eens zijn, kunnen doula's nog steeds elkaar respecteren en open, inclusief en gelijkwaardig met elkaar praten.

4. Hoe treden doula's naar buiten?

(social media, interviews, beurzen, presentaties etc)

- de doula is bereid om informatie over de doula te geven aan professionals in het geboortezorg
- de doula kan zelf haar promotie doen en presentati(s) maken of gebruik maken van materialen van de NBvD. (Vertegenwoordiging van de NBvD geschiet altijd met toestemming van het bestuur.)

9. Gedragscode

In de verschillende paragrafen hierboven al naarvoren gekomen: alle bij de NBvD aangesloten doula's onderschrijven de volgende gedragscodes:

- algemene gedragscode (voor cliënt en zorgverlener): bijlage I
- gedragscode - collega's: bijlage II
- gedragscode social media: bijlage III

De gedragscodes omvatten de waarden en de kwaliteiten die leden van de NBvD onderschrijven en uitdragen. De hier behandelde kernwaarden en -kwaliteiten zijn een leidraad binnen het communicatieplan en beleid van de NBvD.

5. Van kernwaardes naar communicatieplan

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven bestaat de begeleiding van de doula uit de 4 kernwaardes:

1. Continue begeleiding
2. Vrije keuze
3. Vertrouwensrelatie
4. Informeren

De zwangere vrouw bouwt vanuit een vrije keuze een vertrouwensrelatie op met haar doula. De zwangere kan erop vertrouwen dat de doula op de hoogte is van haar wensen rondom de geboorte, dat de doula daardoor haar díe begeleiding geeft (vanuit objectieve en subjectieve waarnemingen, intuïtie en ervaring) die de zwangere vrouw nodig heeft voor, tijdens en na het geboorteproces. De doula doet haar werk met respect voor de zwangere en haar omgeving. Zij neemt de rechten van de zwangere in acht. In het Engels worden dit ook wel omschreven met “holding the space”. Dit is het **H A R T**, het unieke karakter van het doula werk. Dit is wat we als NBvD willen uitdragen.

Het **H A R T** van het werk van de doula uit zich in:

Hoeveelheid en Heelheid

Aandacht en Aanwezig zijn

Ruimte en Respect

Toewijding

De 5 kernkwaliteiten van de doula vormen de laag rondom het HART:

5. Maatwerk
6. Deskundigheid
7. Kwaliteit & ontwikkeling
8. Professionaliteit
9. Gedragscode

De NBvD doula is een zorgprofessional die in alle genoemde kernwaardes en -kwaliteiten zich ten volle tracht te ontplooien. Daarmee leggen we als beroepsvereniging en -groep de basis voor een gezonde en sterke plek binnen de geboortezorg.

Om deze kernwaardes en -kwaliteiten te blijven verdiepen, ontwikkelen en vervolgens (breed) uit te dragen, is er het een en ander nodig. De rol van de NBvD hierin wordt in de onderstaande tabel beschreven.

	Doula's	Cliënten	Andere professionals
NBvD	minimaal 2 x per jaar een landelijke bijeenkomst organiseren	duidelijk maken welke kwaliteit die de doula die lid is van de NBvD te bieden heeft	duidelijk maken welke kwaliteit die de doula die lid is van de NBvD te bieden heeft
	welkomstpakket voor nieuwe (aspirant-) leden: <ul style="list-style-type: none"> • een welkomstbrief • klein presentje • bevestigingsbrief AGB code + uitleg • lidmaatschapnummer • inlogcodes website • overzicht van kwaliteitscriteria • gedragscodes • overzicht van documenten die achter de inlog staan 	promotiefilmpje, -materiaal en doulaboek	contact met beroepsverenigingen (KNOV, NVOG, Kraamzorg (NBvK en Bokraamzorg), Hypnobirthing, Samen Bevallen, Trauma Psychologen)
Bestuur	inventarisatie andere gewenste handvaten om de professionele standaard hoog te houden		

	Doula's	Cliënten	Andere professionals
Regio-coördinatoren	minimaal 2 x per jaar regionale bijeenkomsten organiseren		<p>inventariseren welke vragen, uitdagingen, wensen en mogelijkheden er in de regio's liggen en hoe de keten is ingericht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met welke ziekenhuizen wordt er veel samengewerkt? • Met welke verloskundige praktijken? • Met welke kraamzorgbureau's? • Met welke lactatiekundigen? • Met welke zwangerschapsdocenten? • Met welke fysiotherapeuten? • Met welke huisartsenpraktijken? • Met welke psychologen, coaches, etc? • Eventuele andere partners in de zwangerschaps- en geboortezorgverlening?

	Doula's	Cliënten	Andere professionals
Leden	onderling contact houden		<p>in de dagelijkse praktijk (elke doula komt professionals tegen bij haar werk)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tijd maken om even te praten met de zorgverlener - vooraf, tijdens of na de bevalling. De andere zorgverlener uitnodigen tot vragen stellen. 2. Uitleg geven over toepassen van technieken, indien van toepassing/ gewenst 3. Visitekaartjes uitwisselen 4. De gedragscode volgen in contact met de zorgverlener

	Doula's	Cliënten	Andere professionals
			actief benaderen van professionals: <ol style="list-style-type: none"> 1. presentaties houden (bij kring/vsv-vergaderingen/symposia) 2. standhouder op beurzen 3. zorgverleners uitnodigen voor andere activiteiten die doula heeft (mama cafe bijvoorbeeld) 4. professionals uitnodigen voor lezingen/workshops 5. op conferenties/symposia etc. informeel praten met andere zorgverleners 6. kennismaken (op de praktijk) 7. afspraken over materiaal van doula bij vk-praktijken

De NBvD streeft ernaar regelmatig contact te faciliteren - zowel tussen de NBvD en haar leden, als tussen de leden onderling. De communicatie verloopt via:

- a. facebook
- b. website
- c. nieuwsbrief
- d. live (landelijke en regio meetings)

De NBvD onderhoudt de facebookgroep, de website, maakt en verstuurt regelmatig de nieuwsbrief, organiseert de landelijke bijeenkomsten en ondersteunt de regiocoördinatoren bij het organiseren van de regio meetings. Input van leden, zoals nieuws, artikelen, ervaringen van de leden wordt daarbij op prijs gesteld.

De NBvD heeft ook een ondersteunende rol naar haar leden toe als bijvoorbeeld de doula een geschil heeft met een cliënt, collega of met een zorgverlener. Hoe die ondersteuning wordt vormgegeven, wordt bepaald aan de hand van de hulpvraag die het lid heeft.

- a. informatie over ontwikkelingen (via nieuwsbrief en website), bijvoorbeeld over iets als AGB-code, welke verzekeringen vergoedingen bieden (via aanvullende verzekering)
- b. informatie over criteria om erkend te worden door de NBvD (procedure)

Bijscholingspunten

Een lid van de NBvD wordt geacht zich professioneel te blijven ontwikkelen. Daartoe wordt van haar gevraagd 8 bijscholingspunten per jaar te halen. De NBvD zet zich in om duidelijkheid te scheppen over aan welke trainingen accreditatiepunten worden toegekend. Tevens zal zij, voor zover mogelijk, de informatie en data van de trainingen verspreiden. Dit doet de NBvD door:

- publiceren lijst met trainingen / workshops / bijscholingen op de website; alle trainingen die door de KNOV worden geaccrediteerd zijn ook door de NBvD geaccrediteerd.
- agenda op website / facebook
- aankondigingen in nieuwsbrief

Leden kunnen bijscholingen aandragen (van te voren) ter accreditatie. De l dan een besluit nemen over de accreditatie van de betreffende bijscholing. Doorgaans geldt:

- lezing (2 uur) = 2 bijscholingspunten
- dagdeel (3,5 - 4 uur) = 4 bijscholingspunten
- dag (7 - 8 uur) = 8 bijscholingspunten
- ALV ochtenddeel = 1 bijscholingspunt

Als er meer dan 8 bijscholingspunten in één jaar wordt gehaald, kunnen de overige punten worden meegenomen worden naar het jaar erop; de punten blijven maximaal 2 jaar geldig.

Klachtenprocedure

Een goede klachtenprocedure is belangrijk voor de kwaliteitsbewaking van een beroep. De NBvD moedigt haar leden aan de mogelijkheid om een klacht in te dienen (dit kan door cliënt of door zorgverlener zijn) bij de beroepsvereniging op te nemen in haar contract.

Regio's, regiocoördinatoren, regionale initiatieven

De NBvD heeft Nederland in 5 regio's verdeeld om contact tussen doula's onderling te faciliteren en om per regio gericht naar buiten te kunnen treden en om relevante informatie te verzamelen. De regio's zijn als volgt:

1. Noord-Holland Noord
2. Noord-Holland Zuid
3. Noord-Oost Nederland (Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel)
4. Midden-Nederland (Utrecht, Gelderland, Flevoland)
5. Zuid-Holland (en Zeeland)
6. Zuid Nederland (Noord-Brabant en Limburg)

In principe sluit de doula zich aan bij de regio waarin zij werkzaam is. Indien gewenst kunnen doula's zich natuurlijk (ook) bij een andere regio aansluiten.

De regio coördinatoren zijn voor de betreffende regio's het aanspreekpunt. Deze regiocoördinatoren zullen nauw contact onderhouden met het bestuur (via telefoon, mail, skype, facetime etc.) De regiocoördinatoren worden regelmatig bij het overleg van het bestuur uitgenodigd om de informatie uit de regio's te delen en waar nodig zal de NBvD de initiatieven vanuit de regio ondersteunen, faciliteren en coördineren.

In de regio's zal er geprobeerd worden contact te leggen met de lokale partners in de geboortezorgketen om daarmee het gesprek en waar mogelijk de samenwerking aan te

gaan. Te denken valt aan regionale ziekenhuizen, verloskundige praktijken en kraamzorginstanties.

6. Slotwoord

Steeds meer vrouwen schakelen de hulp en expertise van de doula in en daarom weken ook steeds meer zorgverleners samen met doula's. Er zijn steeds meer doula's die fulltime werken en er zijn steeds meer verschillende doula's. Daarbij zijn doula's op zoek naar bedrijfsvormen die zakelijk en privé kloppen.

De NBvD is van mening dat de positionering van de NBvD-doula belangrijk is, om de positie van de doula in het algemeen te versterken en die van het NBvD-leden in het bijzonder. Het geven van continue begeleiding en ondersteuning aan zwangeren die dat willen, is wat de NBvD betreft het HART van de doula.

Bijlage I Gedragscode NBvD-doula

Algemene uitgangspunten:

1. Een doula werkt professioneel en doordacht; de kennis en deskundigheid van de doula zijn de basis bij het uitvoeren van haar werkzaamheden. Hierbij houdt zij rekening met haar eigen fysieke en morele grenzen.
2. De doula dient instemming van de cliënt te hebben alvorens ondersteuning en/of zorg aan te bieden.
3. De doula respecteert het geloof c.q. de opvattingen van de cliënt ten aanzien van leven, lijden, ziekte, sterven en dood.
4. De doula verricht geen handelingen die buiten haar deskundigheidsgebied vallen. Zij is kundig maar mag geen medische handelingen verrichten.

De doula in relatie tot de cliënt:

- Als de cliënt vragen of wensen heeft, kijkt de doula altijd in hoeverre zij, binnen haar werkwijze, aan deze wensen tegemoet kan komen. Als zij dit niet kan, dan geeft zij aan waarom dit niet kan en verwijst de cliënt eventueel door. Iedere afspraak met of toezegging aan een cliënt is bindend en moet worden nagekomen, voor zover dit redelijkerwijs van haar kan worden verwacht.
- De doula kan participeren in het contact tussen de barende (en partner) en het medische personeel, maar mag op geen enkele wijze het contact verstoren. Eventuele klachten handelt de doula zorgvuldig af. De doula probeert, eerst met de cliënt tot een oplossing te komen. Zij vraagt door tot de klacht helder is. Waar er niet tot een bevredigende afhandeling van de klacht gekomen kan worden, wijst de doula de cliënt op de vertrouwenspersoon en klachtenregeling van de beroepsvereniging.
- De doula geeft geen informatie over medische zaken. Zij zal de cliënt aansporen deze informatie zelf te achterhalen bij de betreffende beroepsbeoefenaar. Algemene informatieverstrekking (en omgaan met vragen) door de doula moet passen in de context waarin de ondersteuning gegeven wordt.
- De doula verzamelt alleen de gegevens die voor de ondersteuning noodzakelijk zijn.
- De doula brengt de cliënt ervan op de hoogte dat er een dossier van haar aangelegd wordt en dat zij die desgewenst ter inzage kan krijgen; de doula zet zich er voor in dat met deze informatie zorgvuldig wordt omgegaan. Als dit vantevoren is besproken en de wens van de ouders is, maakt de doula een geboorteverslag en biedt dit aan de cliënt aan, binnen een maand na de bevalling (voor een uitgeschreven verslag kan een extra vergoeding gevraagd worden).
- De cliënt is van te voren op de hoogte gebracht over wat te doen als haar 'eigen doula' verhinderd is.

De doula in relatie tot andere zorgverleners:

- De ondersteuning kenmerkt zich door multidisciplinaire samenwerking op verschillende niveaus (gynaecologen, verpleegkundigen, verloskundigen, artsen, kraamverzorgenden en doula's). Overleg en samenwerking zijn noodzakelijk om de cliënt die ondersteuning te geven, die het meest tegemoet komt aan haar behoefte.
- De doula respecteert de opvattingen en deskundigheid van andere disciplines die bij de ondersteuning van de cliënt betrokken zijn.
- De doula heeft zicht op de communicatie tussen zorgverleners en client en neemt hierin een professionele verantwoordelijkheid. Ze houdt oog op de wensen van de client en

ondersteunt de client deze duidelijk te maken (onder andere door te herinneren aan het geboortepan en het gebruik van B.R.A.I.N.S.). Tevens kan ze doorvragen of cliënte begrijpt wat er gebeurd of meer informatie nodig heeft, of uitleg geven over medische handelingen en jargon als dat nodig is. Op intranet (achter de inlog) staat een hand-out met meer informatie over de plek van de doula en de andere zorgprofessionals.

De doula in relatie tot andere doula's:

- Hiervoor zijn aparte gedragscodes opgesteld.
- Een doula dient collega's respectvol, beleefd, eerlijk en ter goede trouw te behandelen. Een doula laat zich zorgvuldig en professioneel uit naar klanten van collega doula's.

Bijlage II Gedragscode Social Media

Ons vak is groeiende. Er komen steeds meer doula's bij en de doula krijgt langzamerhand steeds meer bekendheid in Nederland. Veel doula's zijn actief op social media. Graag zetten wij, als NBvD bestuur, nog even op een rijtje waar wij voor staan als het gaat over jezelf profileren op facebook of andere social media.

Natuurlijk is het prachtig om ons vak onder de aandacht te brengen voor een groter publiek en is het goed om doula's meer in de spotlight te plaatsen. Omdat ons vak niet te vergelijken is met welk ander beroep dan ook en we bij een zeer intiem moment in het leven van de ouders uitgenodigd zijn, is het wel belangrijk om integer om te gaan met elke vorm van publiciteit.

Wij vragen NBvD leden zich aan de volgende punten te houden:

- Wees je altijd bewust van de privacy van de ouders
- Plaats nooit zonder toestemming een stukje tekst over een specifieke geboorte
- Plaats nooit zonder toestemming een foto waarop een baby en/of ouders te zien zijn
- De toestemming van de ouders is vooraf, voor de bevalling gevraagd en/of vastgelegd in een contract.
- Wacht met het plaatsen van een foto, filmpje of tekst over een geboorte ervaring een redelijke tijd nadat de bevalling plaats vond. B.v. 3 weken.
- Zorg er altijd voor dat niet jij degene bent die de geboorte of de naam van de baby bekend maakt op social media.
- Plaats niet teveel gegevens tegelijk; geen naam en woonplaats
- Vergelijk jezelf niet met andere doulas in een publieke post. Het is niet de bedoeling jezelf te profileren door middel van jezelf af te zetten tegen andere doulacollega's.

Bijlage III

Gedragscode doula's onderling

Als NBvD staan wij voor een sterke doula community en voor verbinding van alle doula's in Nederland. Om de verbinding en de versterking van de gehele doula gemeenschap in Nederland te stimuleren, hebben we een gedragscode voor de doula's onderling gemaakt.

Ieder NBvD lid onderschrijft met haar lidmaatschap de volgende waarden:

- Ik werk als doula vanuit het principe van overvloed. Er is genoeg werk voor iedereen en ik neem zelf de verantwoordelijkheid om eigen cliënten aan te trekken. Als een andere doula meerdere cliënten heeft juich ik dat van harte toe. Ik kies community boven competitie.
- Ik realiseer me dat ik onmogelijk elke vrouw die een doula vraagt even goed kan ondersteunen. Ik ben mij bewust van mijn eigen talenten zodat ik weet wanneer een vrouw of ouderpaar met mij een klik heeft. Als ik voel dat het niet werkt verwijs ik door naar een wel passende collega zodat de zwangere vrouw de begeleiding krijgt die bij haar past.
- Professioneel en enthousiast ga ik om met potentiële cliënten. Dat houdt in dat ik e-mails en telefoontjes binnen een redelijke tijd beantwoord, op tijd op afspraken verschijn, back up geregeld is, dat er een helder contract is en dat ik na kom wat ik heb beloofd te doen.
- Ik ben transparant en helder over het bedrag wat ik reken voor mijn begeleiding. Vooraf of in het eerste gesprek wordt dit besproken. Ik hou me niet bezig met dwingende verkoop praatjes en beloof geen dingen die ik niet waar kan maken. Ik geef potentiële cliënten de ruimte en de tijd om de voor hen juiste financiële beslissing te nemen. Als mijn doorverwijzing naar een andere professional mij financieel voordeel oplevert ben ik daar eerlijk en open over.
- Ik voer mijn bedrijf op een integere manier, houd mij aan de geldende regels en sta voor de waarden van de Nederlandse Beroepsvereniging voor Doula's. Elke doula heeft haar talenten en de enige reden dat een zwangere vrouw mij in huurt als haar doula zou moeten zijn omdat zij voelt dat ik het beste pas bij haar. Ik zal altijd handelen naar mijn beste kunnen en verwacht ook dat andere doula's dat doen.
- Ik zal niet slecht praten over andere doula's om zelf cliënten aan te trekken. Ik zal zwangere vrouwen ook niet bang maken om ze zo over te halen mij als doula aan te nemen. Vrouwen verdienen eerlijke informatie en erkenning van hun zorgen. Ik heb daarbij geen verborgen agenda om haar over te halen mij aan te nemen. Als ik een blog schrijf of gebruik maak van social media, heb ik goede bedoelingen naar de aanstaande of jonge moeders als focus. SEO, website verkeer of andere zakelijke belangen zijn ondergeschikt aan het plaatsen van bruikbare, positieve en bekrachtigende informatie.
- Als het moeilijk is om mijn bedrijf goed te laten lopen, accepteer ik dat als een mogelijkheid om te groeien en te leren. Ik zoek dan hulp en informatie, waar nodig bij (leden van) de NBvD. Ik accepteer dat een bedrijf opbouwen hard werken is en tijd kost.
- Ik realiseer mij dat ik nooit alles zal weten over het doulaschap. Dit vak vraagt zowel nederigheid als zelfvertrouwen. Ik accepteer de spanning tussen deze twee eigenschappen. De expert bij elke geboorte is de barendende vrouw zelf. Zij is de autoriteit op dat moment. Als ik onzeker ben over mezelf praat ik daarover met een collega of docent die ik vertrouw. Ik belast niet mijn cliënte hiermee.

- Ik waardeer en respecteer de ervaring van doula's die al langere tijd in het veld werken. Ook als ik me sterk en zelfverzekerd voel over mijn eigen bedrijf. Ik ben niet bang om advies te vragen aan hen als ik een nieuwe situatie tegenkom.
- Ik verwelkom nieuwe doula's in mijn community. Iedereen heeft iets waardevols te brengen, ook als ze net beginnen als doula. Ik steun en moedig nieuwe doula's aan terwijl ze ervaring op doen in het werk.
- Ik erken dat een geboorte een key life event is voor de ouders en dat er geen andere tijd dan zwangerschap en de periode daarna is in het leven van een vrouw waarin zoveel veranderd. Mijn werk als doula is meer dan alleen werk. Het is een eer voor mij als doula om uitgenodigd te worden bij zo'n belangrijk en intiem moment. Ik zal altijd de emotionele impact van mij als doula in de persoonlijke ruimte van de ouders respecteren. De doelen die ik gesteld heb voor mijn bedrijf zijn ondergeschikt aan de behoeften van de cliënte.
- Ik erken dat er meerdere wegen zijn om een goede doula te worden. Ook al ben ik loyaal aan mijn eigen opleiding en de NBvD, ik zal doula's die een andere opleiding volgen of gevolgd hebben niet als minder zien. Kundigheid en betrouwbaarheid zijn het belangrijkste, niet de achtergrond die je als doula hebt.
- Ik ga met mijn collega's net zo vriendelijk om als dat ik met cliënten om ga, ook als we verschillen van mening. Er is geen verschil in mijn uitwisseling of ik online of persoonlijk in contact ben met andere doula's.